

המשתלח, שהיה עומד כנגד בית שילוחו, שם העמידו אחר ההגרלה, כפי שנתבאר לעיל בדף מ"א, והיה סומך עליו ידיו ומתוודה.

וביודוי זה היה מתוודה עליו עוונות כל ישראל וכך היה אומר:

אנא השם, עו, פשעו, חטאו לפניך^א, עמך בית ישראל, [עד כאן ההודאה והחרטה], אנא השם^ב, כפר נא, לעונות, ולפשעים, ולחטאים, שעו, ושפשעו, ושחטאו לפניך^ג, עמך בית ישראל, ככתוב בתורת משה עבדך לאמר, "פִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהַרְוּ" (ויקרא ט"ז ל'), [עד כאן בקשת המחילה].

והכהנים והעם העומדים בעזרה, כשהיו שומעים שם המפורש שהוא יוצא מפי כהן גדול, היו כורעים, ומשתחווים, ונופלים על פניהם, ואומרים, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד".

והנה לעיל בדף ס"א נתבאר, שנחלקו חכמים מי מתכפר ביודוי זה של שער.

לדעת רבי יהודה – הכל מתכפרים בו על שאר עבירות [חוץ מטומאת מקדש וקדשיו], כהנים לויים וישראלים.

ולדעת רבי שמעון – רק ישראל [ולוויים] מתכפרים בו על שאר עבירות, אבל הכהנים מתכפרים על שאר עבירות ביודוי שני של פר.

- רבי ירמיה אמר, שהנוסח הנ"ל של וידוי זה, שאומר בו רק "עמך בית ישראל", ולא מזכיר בו כהנים, הוא כדעת רבי שמעון. אבל לדעת רבי יהודה, ביודוי זה אומר "בני אהרן קדושך וכל עמך בית ישראל".

- ואביי אמר, שגם לדעת רבי יהודה אומר ביודוי זה רק "עמך בית ישראל", וכולם בכלל, כהנים לוויים וישראלים, שכולם נחשבים "עמך ישראל".

מי כשר לשלח את השעיר למדבר

אף על פי ששילוח השעיר למדבר מכפר על ישראל כמו קרבנות, גם זר כשר לשלחו,

^א כן דעת רבי מאיר, אבל לדעת חכמים, חטאו עו פשעו לפניך, ובמשניות מבוארות לעיל בדף ל"ו ודף מ"ג בענין שני וידויים שעל הפר הגרסא כדעת רבי מאיר, וכאן לפנינו הגרסא כדעת חכמים. אולם הבי"ח הגיה גם כאן כדעת רבי מאיר, ולכן כך העתקתי למעלה.

^ב בירושלמי יש, דבראשונה אמר "אנא השם", ובשניה "אנא בשם כפר נא וכי". [תוס' לעיל].

^ג כן דעת רבי מאיר, אבל לדעת חכמים, כפר נא לחטאים ולעוונות ולפשעים, שחטאו ושעו ושפשעו לפניך.